אֵין לְהַגְעִילָן, וּצְרִיכִין לִבּוּן בִּמְקוֹם הַסֶּדֶק וְהַחֲלֻדָּה (רשב״א בתשובה (מ״א פי׳ שעא)): ו [ס]כָּל כְּלִי הוֹלְכִין בּוֹ אַחַר רֹב תַּשְׁמִישׁוֹ. הִלְכָּךְ קְעָרוֹת אַף עַל פִּי שֶׁלִּפְעָמִים מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶם בִּכְלִי רִאשׁוֹן עַל הָאֵשׁ, (מה) כֵּיוָן שֶׁרֹב תַּשְׁמִישָׁן הוּא בְּעֵרוּי שֶׁמְּעָרָה עֲלֵיהֶן מִכְּלִי רִאשׁוֹן, (מו) כָּךְ הוּא הֶכְשֵׁרָן. הַגָּהּ: וְיֵשׁ מַחְמִירִין לְהַגְעִיל הַקְּעָרוֹת בִּכְלִי רִאשׁוֹן (טור בשם אבי העזרי (פי׳ תמד) ומרדכי פרק כל שעה (פי׳ תקפה), ותוספות סוף מסכת עבודה זרה (עד: ד״ה דלש)), (מז) וְכֵן הוּא הַמִּנְהָג. (מח) וְכֵן בְּכָל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ שֶׁמָּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בִּכְלִי רִאשׁוֹן, כְּגוֹן כַּפּוֹת וְכַדּוֹמֶה לָזֶה (הגהות מיימוני פרק ה׳ (הכ״ד אות ה) ואגור (פי׳ תשמב)). וְיֵשׁ מַחְמִירִין לְהַגְעִיל כָּל כְּלֵי שְׁתִיָּה אַף עַל פִּי שֶׁתַּשְׁמִישָׁן בְּצוֹנֵן, מִשּׁוּם שֶׁלִּפְעָמִים מִשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶם בְּחַמִּין (רבינו ירוחם (נתיב ה מ״ב)), וְכֵן הוּא הַמִּנְהָג לְהַגְעִילָן, וּבְדִיעֲבַד סַגִּי לְהוּ (כג) (מט) בִּשְׁטִיפָה. וּקְעָרוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַכְנִיס תּוֹךְ כְּלִי רִאשׁוֹן, (נ) יִתֵּן עֲלֵיהֶם אֶבֶן (כד) מְלֻבָּן וִיעָרֶה עֲלֵיהֶם רוֹתְחִין מִכְּלִי רִאשׁוֹן, (נא) וְהָוֵי כִּכְלִי רִאשׁוֹן, (נב) וְכֵן כֹּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה. וְיַעֲבִיר הָאֶבֶן (נג) עַל כָּל הַכְּלִי, שֶׁאָז מַגְעִיל כֻּלּוֹ (מרדכי פרק כל שעה (פי׳ תקפא) והגהות מיימוני פרק ה׳ ואגור (שם) ואיסור והיתר כלל נ״ח (אות ע)): ז [ע]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר (כה) דְּכַפּוֹת (נד) הָעֲשׂוּיוֹת מִקֶּרֶן אֵין לָהֶם תַּקָּנָה בְּהַגְעָלָה, דְּכֵיוָן שֶׁמִּתְקַלְקְלִין בְּמַיִם חַמִּין חָיְשִׁינַן (נה) דִּלְמָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ: ח (נו) [פ]אֶחָד כְּלֵי עֵץ * וְאֶחָד כְּלֵי אֶבֶן וְאֶחָד כְּלֵי מַתֶּכֶת, דִּינָם לְהַכְשִׁירָם בְּהַגְעָלָה. הַגָּהּ: (נז) וְכֵן כְּלֵי עֶצֶם צְרִיכִים הַגְעָלָה (מרדכי פרק כל שעה (פי׳ תקפב)): ט [צ]הַמַּגְעִיל קֹדֶם שָׁעָה חֲמִישִׁית, יָכוֹל לְהַגְעִיל בְּיַחַד כְּלִי רִאשׁוֹן וּכְלִי שֵׁנִי וְכֵלִים שֶׁבָּלְעוּ דָּבָר מוּעָט (נח) וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ (גַּם כֵּן אִם מַגְעִיל מִקְצָת הַכְּלִי שְׁנֵי פְּעָמִים) (דברי עצמו): י [ק]סַלִּים שֶׁמּוֹלְחִים בָּהֶם הַבָּשָׂר, (נט) יֵשׁ מַצְרִיכִין לָהֶם הַגְעָלָה, (ס) וְיֵשׁ מִי שֶׁחוֹלֵק, וְנִרְאִין דְּבָרָיו. (סא) (וְטוֹב

בְּאֵר הַיטֵב

ו (כג) **בִּשְׁטִיפָה.** וְכֵן בְּדִיעֲבַד אִם לֹא הִגְעִיל הַקְּעָרוֹת בִּכְלִי רִאשׁוֹן, גַּם כֵּן אֵינוֹ אוֹסְרָן. וְאִם יָדוּעַ שֶׁתּוֹךְ מֵעַת לְעֵת הִשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ בִּכְלִי רִאשׁוֹן, אַף עַל פִּי שֶׁעִקַּר תַּשְׁמִישׁ שֶׁלּוֹ הוּא בִּכְלִי שֵׁנִי, צְרִיכִין הַגְעָלָה בִּכְלִי רִאשׁוֹן דַּוְקָא [וְאִם עַל יְדֵי אוּר צָרִיךְ לְלַבֵּן] לְכֻלֵּי עָלְמָא. וּשְׁטִיפָה הַיְינוּ לְשַׁפְשְׁפוֹ תְּחִלָּה הַיטֵב בְּמַיִם כְּדֵי לְהָסִיר כָּל הַדָּבוּק עָלָיו, וְאַחַר כָּךְ שׁוֹטְפִין בְּמַיִם, כַּמְבֹאָר בְּיוֹרָה דֵּעָה סִימָן קכ״א (ס״א): (כד) **מְלֻבָּן.** וְכֵן נוֹהֲגִין לְעִנְיַן הָכְשֵׁר הַשֻּׁלְחָנוֹת וְהַסַּפְסָלוֹת, וִינַגֵּב הַשֻּׁלְחָן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַנֵּן הַמַּיִם. אַחֲרוֹנִים, וְעַיֵּן סִימָן תנ״ב סָעִיף ב׳ בְּהַגָּ״ה. וּקְעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֱגָנִים וּבְלִיטוֹת כְּעֵין כַּפְתּוֹרִים וּפְרָחִים, שֶׁאָז אִי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר הָאֶבֶן עַל פְּנֵי כֻּלּוֹ, אֵין לָהֶם תַּקָּנָה אֶלָּא שֶׁיַּכְנִיסֵם לְיוֹרָה. וְכֵן סַכִּין אֵין לְהַכְשִׁירוֹ בְּאֶבֶן. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח): ז (כה) **דְּכַפּוֹת.** וְהוּא הַדִּין סַכִּין שֶׁהַקַּתָּא

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּעִנְיַן היופקא״ש (עַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ (סי׳ תסא ס״ב), שֶׁמְּפַזְּרִין קֶמַח עַל פְּנֵי הַחֲרָרָה וְאֵינוֹ אֶלָּא מְעַט, וּבְרֶגַע נֶאֱפֵית הָעִסָּה) שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִמַּנָּה, וְהַפְּרִי חָדָשׁ מַתִּיר. וּבְשֶׁמֶשׁ צְדָקָה סִימָן ט׳ כָּתַב שֶׁאָסוּר לִזְרֹק בְּשָׁעָה שֶׁמְּרַדְּדִין הָעִסָּה לִהְיוֹת דַּקָּה מִן הַדַּקָּה וְלֶאֱפוֹת אוֹתָהּ בְּתַנּוּר וּלְבַשֵּׁל אוֹתָהּ אַחַר כָּךְ, וְחָמוּר טְפֵי מִמַּה שֶׁכָּתַב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בְּעִנְיַן הוֹסֶפֶת קֶמַח בְּעִסָּה, וְעַיֵּן שָׁם הַגָּ״ה מִבֵּן הַמְחַבֵּר שֶׁבְּדִיעֲבַד מֻתָּר:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְהוּא הַדִּין (מז) כִּסּוּי כֵּלִים הַמְחֻבָּר עַל יְדֵי צִירִים שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְנַקּוֹת, אוֹ קְעָרוֹת עִם אָזְנַיִם כְּעֵין צִירִים, אַף מִבַּחוּץ הֶחָמֵץ נִכְנָס שָׁם כַּיָּדוּעַ וְאִי אֶפְשָׁר לְנַקּוֹת, אֵין לְהַגְעִילָם כְּלָל: ו (מה) **כֵּיוָן שֶׁרֹב תַּשְׁמִישָׁן וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין (מח) כֵּלִים שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶן בְּצוֹנֵן, דֵּי לָהֶן בִּשְׁטִיפָה לְדֵעָה זוֹ, אַף עַל פִּי שֶׁלִּפְעָמִים הִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן בְּחַמִּין: (מו) **כָּךְ הוּא הֶכְשֵׁרָן.** וּמִכָּל מָקוֹם אִם יָדוּעַ שֶׁתּוֹךְ מֵעַת לְעֵת הִשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ חָמֵץ בִּכְלִי רִאשׁוֹן מַמָּשׁ, אַף עַל פִּי שֶׁעִקַּר תַּשְׁמִישׁ שֶׁלּוֹ תָּמִיד הוּא עַל יְדֵי עֵרוּי אוֹ בִּכְלִי שֵׁנִי, (מט) צְרִיכִין הַגְעָלָה בִּכְלִי רִאשׁוֹן דַּוְקָא אַלִּיבָּא דְּכֻלֵּי עָלְמָא, וְאִם עַל יְדֵי אוּר צָרִיךְ לִבּוּן: (מז) **וְכֵן הוּא הַמִּנְהָג.** וּמִכָּל מָקוֹם בְּדִיעֲבַד (נ) סָמְכִינַן אַדֵּעָה רִאשׁוֹנָה: (מח) **וְכֵן בְּכָל דָּבָר וְכוּ׳ בִּכְלִי רִאשׁוֹן.** וְהוּא הַדִּין אִם (נא) יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לִפְעָמִים עַל יְדֵי הָאוּר צָרִיךְ לִבּוּן דַּוְקָא, וּבְלִבּוּן קַל, כְּדִלְעֵיל סָעִיף ד׳ בְּהַגָּ״ה: (מט) **בִּשְׁטִיפָה.** דְּהַיְנוּ שֶׁשִּׁפְשְׁפוֹ תְּחִלָּה (נב) הַיטֵב בְּמַיִם כְּדֵי לְהָסִיר כָּל הַדָּבוּק עָלָיו, וְאַחַר כָּךְ שְׁטָפוֹ בְּמַיִם: (נ) **יִתֵּן עֲלֵיהֶם אֶבֶן מְלֻבָּן.** וְכֵן נוֹהֲגִין לְעִנְיַן הָכְשֵׁר הַשֻּׁלְחָנוֹת וְהַסַּפְסָלִין, וִינַגֵּב הַשֻּׁלְחָן תְּחִלָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִצְטַנֵּן הַמַּיִם הָרוֹתְחִין שֶׁשּׁוֹפֵךְ [חֹק יַעֲקֹב (ס״ק לד)]: (נא) **וְהָוֵי כִּכְלִי רִאשׁוֹן.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף עַל גַּב דְּאֵין זֶה אֶלָּא עֵרוּי, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁהוּא עַל יְדֵי אֶבֶן מְלֻבָּן (נג) אֵין מַנִּיחַ הַמַּיִם לְהִצְטַנֵּן, וְהָוֵי כְּאִלּוּ נְתָנָן בְּתוֹךְ כְּלִי רִאשׁוֹן. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יט) שֶׁהִכְרִיעַ לְדִינָא, דְּעַל כָּל פָּנִים אֵינוֹ מוֹעִיל הַגְעָלָה עַל יְדֵי אֲבָנִים אֶלָּא בִּקְעָרָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה, שֶׁרֹב תַּשְׁמִישָׁן הוּא רַק עַל יְדֵי עֵרוּי מִכְּלִי רִאשׁוֹן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּדָבָר שֶׁרֹב תַּשְׁמִישָׁן הוּא בִּכְלִי רִאשׁוֹן, אֵינוֹ מוֹעִיל לְהַגְעִיל בְּאֹפֶן זֶה, דְּלֹא הָוֵי כִּכְלִי רִאשׁוֹן מַמָּשׁ. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה, דַּאֲפִלּוּ בִּקְעָרָה וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה (נד) אֵין לְהָקֵל לְכַתְּחִלָּה לְהַגְעִיל עַל יְדֵי אֲבָנִים, אֶלָּא בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ מִתַּשְׁמִישׁ כְּלִי רִאשׁוֹן: (נב) **וְכֵן כֹּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה.** כְּגוֹן דַּפֵּי מוּלְיָתוֹת שֶׁל בָּשָׂר אוֹ גְּבִינָה, דְּלִפְעָמִים נוֹתְנִין עֲלֵיהֶם חַמִּין [אֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כא)]: (נג) **עַל כָּל הַכְּלִי.** וְאַף עַל גַּב דִּבְאֵיזֶה מָקוֹם אֵינוֹ נוֹגֵעַ הָאֶבֶן, מֵי הָרְתִיחָה הָעוֹלִים מִן הָאֶבֶן (נה) נוֹגְעִים שָׁם וְשָׁרִי. וּמִכָּל מָקוֹם בִּקְעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֱגָנִים וּבְלִיטוֹת כְּעֵין כַּפְתּוֹרִים וּפְרָחִים, שֶׁאָז אִי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר הָאֶבֶן עַל פְּנֵי כֻּלּוֹ, (נו) וְאֶפְשָׁר שֶׁגַּם מֵי הָרְתִיחָה לֹא יַגִּיעוּ תֵּכֶף שָׁם, (נז) [א]נָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהַגְעִיל עַל יְדֵי אֲבָנִים, כִּי אִם יַכְנִיסֵם לְיוֹרָה: ז (נד) **הָעֲשׂוּיוֹת מִקֶּרֶן.** כְּבָר כָּתַבְתִּי לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן כ״ג דְּהוּא הַדִּין אִם רַק הַקַּתָּא שֶׁלָּהֶם עֲשׂוּיוֹת מִקֶּרֶן: (נה) **דִּלְמָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ.** וְהָעֲשׂוּיָה מִפֶּעֶרִי״ל מוּטָע״ר, כֵּיוָן שֶׁהוּא קָשֶׁה מְאֹד אֵינוֹ דּוֹמֶה לְקֶרֶן [אַחֲרוֹנִים]: ח (נו) **אֶחָד כְּלֵי עֵץ.** וְדַוְקָא אִם (נח) הַכְּלִי חָלָק בְּלִי שׁוּם סֶדֶק וְגֻמָּא: (נז) **וְכֵן כְּלֵי עֶצֶם.** חוּץ מִקֶּרֶן דְּהוּא רַךְ, וְחָיֵיס שֶׁלֹּא יִתְקַלְקֵל, אֵין מוֹעִיל הַגְעָלָה וְכַנַּ״ל: ט (נח) **וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ.** יִתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן תנ״ב (ס״א): י (נט) **יֵשׁ מַצְרִיכִים וְכוּ׳.** כֵּיוָן (נט) דְּאֵינוֹ נִזְהָר כָּל הַשָּׁנָה בַּמֶּלַח מֵחָמֵץ, שֶׁמָּא הָיָה שָׁם מְעַט חָמֵץ וְקִבֵּל הַכְּלִי טַעַם מְעַט וְחוֹזֵר וְנוֹתֵן טַעַם בְּפֶסַח: (ס) **וְיֵשׁ מִי שֶׁחוֹלֵק.** דְּאַחֲזוּקֵי אִסּוּרָא (פ) לֹא מַחְזְקִינַן: (סא) **וְטוֹב**

בֵּאוּר הֲלָכָה

ח * **וְאֶחָד כְּלֵי אֶבֶן.** וְכֵן כְּלֵי גְּלָלִים [חֹק יַעֲקֹב]. וְעַיֵּן בְּשִׁבֳּלֵי הַלֶּקֶט שֶׁמַּאֲרִיךְ בָּזֶה:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מז) פְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק טו): ו (מח) כֵּן מוּכָח בַּפּוֹסְקִים: (מט) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ז) וְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק לא) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יז) וּפְרִי חָדָשׁ בְּשֵׁם רַמַ״ע (סי׳ צו): (נ) אֵלִיָּה רַבָּה אוֹת ח״י וְחֹק יַעֲקֹב (ס״ק לב) וּמְקוֹר חַיִּים (חידושים ס״ק יט) וְהַגְּרַ״ז (סכ״ו). **[וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים** (מש״ז ס״ק יא) **שֶׁמְּפַקְפֵּק גַּם לְעִנְיַן דִּיעֲבַד, אֲבָל פָּשׁוּט דִּבְאֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ נוּכַל לִסְמֹךְ עַל כָּל אֵלּוּ הַפּוֹסְקִים לְהָקֵל]:** (נא) פְּרִי מְגָדִים (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים. **כָּתַב הַפְּרִי מְגָדִים דִּלְפִי זֶה קְעָרוֹת שֶׁל בְּדִיל שֶׁאוֹפִין בּוֹ לִפְעָמִים עוּגוֹת עַל תַּנּוּר גָּרוּף מִן הַגֶּחָלִים, אֵין לוֹ תַּקָּנָה, דַּהֲלֹא צָרִיךְ לְכַתְּחִלָּה לְלַבְּנוֹ וְיִהְיֶה נִתָּךְ עַל יְדֵי הַלִּבּוּן. וּבְסֵפֶר בֵּית מֵאִיר** (סי״א) **מָצָאתִי, דְּמִכָּל מָקוֹם בִּקְעָרוֹת אֵלּוּ, אִם יָדוּעַ שֶׁאֵינָן בְּנֵי יוֹמָן מִתַּשְׁמִישׁ זֶה שֶׁל אֲפִיַּת עוּגוֹת, נוּכַל לִסְמֹךְ עַל דֵּעָה רִאשׁוֹנָה וְסַגִּי בְּהַגְעָלָה לְכַתְּחִלָּה, וְכָתַב דְּכֵן רָאוּי לְהוֹרוֹת:** (נב) אַחֲרוֹנִים: (נג) הַגְּרָ״א: (נד) עַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יח) בְּשֵׁם הַשַּׁ״ךְ (יו״ד סי׳ קלה ס״ק לד), וּמִכָּל מָקוֹם בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ יֵשׁ לִסְמֹךְ אַשְׁאָר פּוֹסְקִים לְהָקֵל: (נה) טַ״ז (ס״ק יב) וְאִסּוּר וְהֶתֵּר (כלל נח אות ע): (נו) כֵּן מַשְׁמַע מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל שֶׁהִשְׁוָה דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יח) לְהַטַּ״ז (שם). וְיֵשׁ אַחֲרוֹנִים (עַיֵּן בְּחֹק יַעֲקֹב (ס״ק לה) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק כב)) שֶׁסּוֹבְרִין שֶׁלְּדַעַת הַטַּ״ז שָׁרִי, וּמִכָּל מָקוֹם בֶּאֱמֶת נָכוֹן לְהַחְמִיר בָּזֶה אַחֲרֵי דְּהַבַּ״ח מַחְמִיר בְּכָל גַּוְנֵי: (נז) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): ח (נח) טַ״ז לְקַמָּן בְּסָעִיף קָטָן כ״ד: י (נט) אַחֲרוֹנִים: (פ) פְּרִי חָדָשׁ וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

ס הָרִי״ף (ח:) וְרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ (הכ״ד), וְהָרַ״ן (שם ד״ה אבל), וְהָרַשְׁבָּ״א בְּתְשׁוּבָה (ח״א סי׳ שעב). ע טוּר בְּשֵׁם בַּעַל הַמַּנְהִיג (הל׳ פסח סי׳ ל). פ הָרִי״ף בְּפֶרֶק ב׳ דִּפְסָחִים (שם) וְרֹא״שׁ שָׁם (סי׳ ז). צ טוּר בְּסִימָן תנ״ב בְּשֵׁם אָבִיו הָרֹא״שׁ (שם). וְהַתּוֹסָפוֹת בְּסוֹף עֲבוֹדָה זָרָה (עו. ד״ה מכאן) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ק טוּר בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (סי׳ תסד).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תנא

(כו) לְהַגְעִילָן (סב) אוֹ לִקְנוֹת חֲדָשִׁים): **יא** ר מַחֲבַת (סג) שֶׁמְּטַגְּנִין (פֵּרוּשׁ, (סד) שֶׁיּוֹצְקִין בָּהּ שֶׁמֶן לֶאֱפוֹתוֹ) בָּהּ, (סה) * מַתֶּרֶת (כז) [כז] בְּהַגְעָלָה. וְאִם הִיא אֲרֻכָּה, מֵשִׂים חֶצְיָהּ וְהוֹפֵךְ עוֹד וּמֵשִׂים חֶצְיָהּ הָאַחֵר. וְאִם הִיא אֲרֻכָּה בְּיוֹתֵר, מְלַבְּנָהּ בָּאֶמְצַע. א](וּבְלִבּוּן כָּל דְּהוּ שֶׁקֵּשׁ נִשְׂרָף עָלָיו סַגִּי לֵהּ. (סו) וְיֵשׁ מַחְמִירִין לְלַבֵּן הַמַּחֲבַת*), אַךְ בְּלִבּוּן כָּל דְּהוּ דְּהַיְנוּ שֶׁיִּשְׂרֹף עָלָיו קַשׁ מִבַּחוּץ סַגִּי (דברי עצמו). וְנוֹהֲגִין לְלַבְּנוֹ לְכַתְּחִלָּה, (סז) מִיהוּ סַגִּי לֵהּ (כח) בְּהַגְעָלָה אִם אֵין בּוֹ גֻּמּוֹת) (מהרי״ל (הל׳ הגעלה)): **יב** (סח) ש כָּל הַכֵּלִים צָרִיךְ לְהַגְעִיל יְדוֹתֵיהֶם כְּמוֹתָן.

ר שָׁם בְּשֵׁם אֲבִי הָעֶזְרִי (שם), וְכֵן כָּתַב אָבִיו הָרֹא״ש בִּתְשׁוּבָה (כלל יד סי׳ א). ש טוּר, וְכֵן כָּתַב הַמָּרְדְּכִי בְּפֶרֶק ב׳ דִּפְסָחִים (סי׳ תקעז).

*) יש דפוסים שכתוב כאן מ״מ: (טור בשם רבנו יואל ותשובות הרשב״א וטור בשם רש״י ור״ת) ועיין בביאור הלכה (ד״ה מותרת), ועיין להלן סעיף טז בהערה.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

יא [כז] **בְּהַגְעָלָה.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּהַר הַכַּרְמֶל סִימָן ה׳ דֶּרֶךְ הוּא כְּשָׁרוֹצִים לִבְחֹן יֵין שָׁרָף כַּמָּה מַיִם יֵשׁ בּוֹ, שׁוֹפְכִין מִן הַיֵּין שָׁרָף עַל כְּלִי בְּדִיל, וּמַדְלִיקִין הַיֵּין שָׁרָף לִרְאוֹת כַּמָּה נִשְׁאַר מַיִם. הַכְּלִי בְּדִיל סַגִּי לֵיהּ בְּהַגְעָלָה, מִשּׁוּם שֶׁנַּעֲשָׂה מִיָּד שֶׁלְּהֶבֶת, וְאִם תִּמְצָא לוֹמַר דְּהַיֵּין שָׁרָף הַסָּמוּךְ לָאֵשׁ וְאַכַּתִּי לֹא אִתְלֵי בֵּיהּ נוּרָא יִבָּלַע בַּכְּלִי, זֶה אֵינוֹ דְּשׁוּב הָוֵי כְּנִבְלָע עַל יְדֵי מַשְׁקֶה. וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב רְאָיָה מִמַּחֲבַת שֶׁמְּטַגְּנִין בָּהּ, שֶׁכָּתַב הָרֹא״ש (פ״ב סי׳ ז) דְּלֹא מִיקְּרֵי עַל יְדֵי הָאוּר מַחֲמַת לַחְלוּחִית הַמַּשְׁקֶה, עַיֵּן שָׁם. וְאֵין רְאָיָה, דְּהָתָם הָאוּר מִבַּחוּץ סָבִיב לַקְּדֵרָה, וְהָכָא הָאוּר מִבִּפְנִים וְהוּא נִבְלָע עַל יָדוֹ. וְלָכֵן אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּעִנְיָן זֶה לִבְחֹן הַיֵּין שָׁרָף, יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהַתִּיר עַל יְדֵי הַגְעָלָה. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לְהַתִּיר בְּדִיעֲבַד אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ עַל יְדֵי הַגְעָלָה, שֶׁקָּרוֹב הַדָּבָר שֶׁטֶּבַע הַיֵּין שָׁרָף לִהְיוֹת אַחַר הָאֵשׁ וְלִהְיוֹת נִדְלָק מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן אֵינוֹ נִבְלָע בַּכְּלִי, דְּמִיָּד שֶׁחֹם הָאֵשׁ מַגִּיעַ אֵלָיו הוּא נִמְשָׁךְ אַחַר הַשַּׁלְהֶבֶת וְנִדְלָק, וְכָל זְמַן שֶׁאֵינוֹ מַרְגִּישׁ חֹם הָאֵשׁ אֵין מִי שֶׁיַּבְלִיעֶנּוּ. וְאַשְׁכְּחַן כְּהַאי גַּוְנָא גַּבֵּי צָלִי דְּאָמְרִינַן נוּרָא מִשְׁאִיב שֶׁאֵיב, וְאַף דְּאֵין רְאָיָה, דְּהָתָם הָכִי קִים לְהוּ שֶׁטֶּבַע הָאֵשׁ לִמְשֹׁךְ אֵלָיו וְלֹא לְהַבְלִיעַ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא מֵאַן לֵימָא לָן שֶׁהוּא נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו, רַק חֻמּוֹ שׁוֹרֵף וּמַבְלִיעַ גַּם כֵּן כְּמוֹ בְּחֵלֶב וְכַיּוֹצֵא שֶׁהוּא דּוֹלֵק וּמַבְלִיעַ גַּם כֵּן. וּמִכָּל מָקוֹם מִסְתַּבְּרָא קְצָת דִּבְיֵין שָׁרָף שֶׁטִּבְעוֹ לִדָּלֵק מִיָּד בַּהֲרִיחוֹ אֵשׁ, אֵין הָאֵשׁ עוֹשֶׂה שְׁתֵּי הַפְּעוּלוֹת יַחַד. רַק אִם דֶּרֶךְ לִבְחֹן בְּשִׁעוּר גָּדוֹל מִיֵּין שָׁרָף עַד שֶׁדּוֹלֵק כְּשִׁעוּר שֶׁהַכְּלִי מִתְחַמֶּמֶת מַחֲמַת הָאוּר כְּשִׁעוּר שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ צָרִיךְ עִיּוּן, דְּשֶׁמָּא כֵּיוָן שֶׁהַכְּלִי הִיא חַמָּה מַחֲמַת הָאוּר מַמָּשׁ כְּשֶׁבּוֹלַעַת מִן הָאִסּוּר שֶׁלֹּא עַל יְדֵי מַשְׁקֶה, אֵין מוֹעִיל הַגְעָלָה כִּי אִם לִבּוּן. אַךְ נִרְאֶה דְּבִכְהַאי גַּוְנָא לֹא מִיקְּרֵי תַּשְׁמִישׁוֹ עַל יְדֵי הָאוּר, וּכְגוֹן קְדֵרָה אוֹ קְעָרָה שֶׁעָמְדָה עַל הָאוּר עַד שֶׁהוּחַמָּה הַרְבֵּה שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ וְהוּשַׁם בָּהּ דְּבַר אִסּוּר בְּלִי מַשְׁקֶה, מִכָּל מָקוֹם אֵין דִּינוֹ כְּנִבְלָע עַל יְדֵי הָאוּר מַמָּשׁ וּבְהַגְעָלָה סַגִּי, דְּאִם לֹא כֵן בִּקְדֵרוֹת שֶׁל מַתָּכוֹת וְכַיּוֹצֵא בָּהּ אִם אֵרַע אֵיזֶה קַלְקָלָה שֶׁנֶּאֱסַר הַמַּאֲכָל וְהַקְּדֵרָה מַצְרִיכִין לַקְּדֵרָה הַגְעָלָה, אַף עַל פִּי שֶׁרֹב פְּעָמִים שׁוֹפְכִים הַמָּרָק מֵהַבָּשָׂר וְהַקְּדֵרָה עֲדַיִן רוֹתַחַת שֶׁהַיָּד סוֹלֶדֶת בּוֹ מַחֲמַת חֲמִימוּת הָאוּר, וְאַף עַל פִּי כֵן אֵין מַצְרִיכִין לָהּ לִבּוּן, אֶלָּא עַל כָּרְחֲךָ כֵּיוָן שֶׁאַחַר שְׁפִיכַת הַמָּרָק מַרְחִיקִין אוֹתָהּ מִן הָאֵשׁ, מַה שֶּׁהִיא רוֹתַחַת בְּעַצְמָהּ שֶׁשָּׁלֵט מִכֹּחַ הָאוּר, אֵין זֶה עוֹשֶׂה פְּעֻלַּת הָאֵשׁ מַמָּשׁ לְהַצְרִיךְ לִבּוּן. אַךְ יֵשׁ לְחַלֵּק כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא״ש לְעִנְיָן מַחֲבַת שֶׁאֵין לְהַצְרִיךְ לִבּוּן, אַף עַל פִּי שֶׁלִּפְעָמִים נִשְׂרָף הַמַּשְׁקֶה עַד שֶׁנִּקְדָּח בְּשׁוּלֵי הַקְּדֵרָה לֵית לָן בָּהּ, דְּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ שָׁם לַחְלוּחִית הַמַּשְׁקֶה, עַיֵּן שָׁם. וּבָזֶה יֵשׁ לוֹמַר דְּכֻלֵּי עָלְמָא מוֹדִים בַּקְּדֵרָה שֶׁשּׁוֹפְכִין הַמָּרָק, מִכָּל מָקוֹם עֲדַיִן לַחְלוּחִית טוֹפֵחַ בָּהּ, וְגַם יֵשׁ לוֹמַר כֵּיוָן דְּבִשְׁעַת חֲמִימוּת הַקְּדֵרָה עַל יְדֵי הָאוּר הָיָה מַשְׁקֶה בְּתוֹכָהּ, לֹא שָׁלִיט בָּהּ נוּרָא כֻּלֵּי הַאי לְמִשְׁוְיֵהּ כְּחֹם הָאֵשׁ

בְּאֵר הֵיטֵב

מִקָּרֵן, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן י״ב [וְהוּא הַדִּין מְדֻבָּק בְּדֶבֶק], עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב מַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ב) הָעֲשׂוּיָה מִפֶּעֶר״ל מוּט״ר, כֵּיוָן שֶׁהוּא קָשֶׁה מְאֹד, אֵינוֹ דּוֹמֶה לְקָרֵן: י (כו) **לְהַגְעִילָן.** וּפְשׁוּט דְּאִם מֶלְחוּ עֲלֵיהֶם בְּלִי הַגְעָלָה, שָׁרִי, דְּאֵין מְלִיחָה לְכֵלִים. [וְעוֹד דְּאֵינוֹ אֶלָּא סְפֵק אִסּוּר. חֹק יַעֲקֹב (ס״ק לז)]. עַיֵּן סָעִיף (כ״ו) [כ״ז], מָגֵן אַבְרָהָם (סק״כ), עַיֵּן שָׁם דְּמֶלַח לֹא מִקְּרֵי דָּבָר חָרִיף אֶלָּא אִם כֵּן מְלוּחַ בְּיוֹתֵר. וּבַ״ח (ס״י) וְטַ״ז (ס״ק טו) מַחְמִירִין שֶׁלֹּא לְהַגְעִיל כְּלָל הַסַּלִּים, דְּשֶׁמָּא יֵשׁ חָמֵץ בֵּין הַנְּקָבִים: **יא** (כז) **בְּהַגְעָלָה.** דַּוְקָא בְּתַנּוּר שֶׁנֶּאֱפָה בּוֹ הֶחָמֵץ בְּלֹא מַשְׁקֶה צָרִיךְ לִבּוּן, אֲבָל לֹא הַמַּחֲבַת. עַיֵּן חֹק יַעֲקֹב (ס״ק לח): (כח) **בְּהַגְעָלָה.**

בֵּאוּר הֲלָכָה

יא * **מַתֶּרֶת בְּהַגְעָלָה וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּחַיֵּי אָדָם כְּלָל קכ״ה דִּין ה׳ שֶׁכָּתַב דַּעַת רִאשׁוֹנָה זוֹ בְּשֵׁם יֵשׁ אוֹמְרִים וְרֹב הַפּוֹסְקִים סְבִירִי לְהוּ דְּצָרִיךְ לִבּוּן. וְלֹא נְהִירָא כְּלָל, דְּהָא הָרַמְ״א בְּעַצְמוֹ כָּתַב דְּסַגִּי לֵיהּ בְּהַגְעָלָה וְרַק לְכַתְּחִלָּה נוֹהֲגִין לְלַבְּנוֹ, וַאֲפִלּוּ אִם נֵימָא דְּלֹא הָיָה זֶה בְּגִרְסָתוֹ (כִּי יֵשׁ סְפָרִים שֶׁגּוֹרְסִין זֶה בְּסָעִיף י״ו גַּבֵּי מְדוֹכָה), עַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לְהוֹכִיחַ כֵּן מִמַּה שֶׁכָּתַב דְּסַגִּי בְּלִבּוּן קַל, וְיָדוּעַ שֶׁזֶּהוּ רַק בְּדָבָר שֶׁמַּחְמִירִין לְלַבְּנוֹ אֲבָל לֹא בְּדָבָר שֶׁצָּרִיךְ לִבּוּן מִדִּינָא, וְכֵן מוּכָח בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות ז) דְּמִדִּינָא סַגִּי בָּזֶה בְּהַגְעָלָה. וְנִרְאֶה שֶׁהַצִּיּוּן שֶׁמּוּבָא בָּרַמְ״א אַטְעִיתֵיהּ, שֶׁכָּתוּב ׳טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹאֵל וּתְשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א וְטוּר בְּשֵׁם רַשִׁ״י וְרַבֵּנוּ תָּם׳, אִם כֵּן הֲרֵי הַרְבֵּה חוֹלְקִין עַל דַּעַת רִאשׁוֹנָה. וּבֶאֱמֶת טָעוּת סוֹפֵר הוּא, כִּי לֹא נִזְכַּר כָּאן בְּטוּר זֶה וְלֹא בְּטוּר יוֹרֶה דַעַת סִימָן קכ״א כְּלָל עִנְיָן זֶה בְּשֵׁם רַשִׁ״י וְרַבֵּנוּ תָּם, רַק שֶׁרַבֵּנוּ יוֹאֵל לְבַד הִצְרִיךְ לִבּוּן, וּבְנוֹ אֲבִי הָעֶזְרִי (סי׳ תסד) וְכֵן הָרֹא״ש (פ״ב סי׳ ז) חוֹלֵק עָלָיו, וּבַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומחבת) הֵבִיא שֶׁגַּם הָרַשְׁבָּ״א (תורת הבית בית רביעי שער ד) סוֹבֵר דְּבָעֵי לִבּוּן, וּמִכָּל מָקוֹם מְסַיֵּם דִּלְדִינָא נִרְאֶה כְּהָרֹא״ש וַאֲבִי הָעֶזְרִי, גַּם הֵבִיא דְּדַעַת הַמָּרְדְּכַי (סי׳ תקעז) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת (פ״ה הכ״ג אות א) לְהָקֵל, וְגַם מָצָאתִי בְּשִׁבֳּלֵי הַלֶּקֶט (סי׳ רז) בְּשֵׁם הַגְּאוֹנִים דְּדִינָהּ בְּהַגְעָלָה. [וְהִנֵּה בַּבֵּית יוֹסֵף מַשְׁמַע דְּלָמַד מִתּוֹרַת הַבַּיִת גַּם לְעִנְיָנֵנוּ לְעִנְיָן פֶּסַח. וּבְסֵפֶר רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ה ח״ב) מָצָאתִי שֶׁכָּתַב בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״א לְעִנְיָן מַחֲבַת, דְּרַק בִּשְׁאָר אִסּוּרִים יֵשׁ לְהַחְמִיר לְהַצְרִיכוֹ לִבּוּן, אֲבָל לֹא לְעִנְיָן חָמֵץ, וְהוּא מַמָּשׁ כְּדִבְרֵי הַמְחַבֵּר בְּיוֹרֶה דַעַת סִימָן קכ״א סָעִיף ד׳, וְכִוֵּן לְחִלּוּק הָרַשְׁבָּ״א מִדַּעְתּוֹ הָרְחָבָה]. עַל כָּל פָּנִים יֵשׁ לָנוּ כַּמָּה פּוֹסְקִים דִּסְבִירִי לְהוּ דְּדִינוֹ בְּהַגְעָלָה [הָאֲבִי הָעֶזְרִי וְהָרֹא״ש וְשִׁבֳּלֵי הַלֶּקֶט בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת הַגְּאוֹנִים וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת וְהַמָּרְדְּכַי, וְהָאוֹסְרִים הוּא רַבֵּנוּ יוֹאֵל וְהָרַשְׁבָּ״א [לְפִי מַה שֶּׁהֵבִין בַּבֵּית יוֹסֵף וְכַנַּ״ל], וּמָצָאתִי שֶׁגַּם מַהֲרַ״ם חֲלָאוָה (פסחים ל:) סוֹבֵר כְּהָרַשְׁבָּ״א,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְהַגְעִילָן. עַל יְדֵי (פח) עֵרוּי מִכְּלִי רִאשׁוֹן. וְאַף דִּמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ח בַּהַגָּ״הּ דְּלֹא מְהַנֵּי לָהֶן הַגְעָלָה, (פט) הַיְנוּ מִשּׁוּם דְּשָׁם מַיְרֵי שֶׁמִּשְׁתַּמְּשִׁין בָּהֶן חָמֵץ כָּל הַשָּׁנָה וּמָצוּי שֶׁמִּתְדַּבֵּק בַּנְּצָרִים פֵּרוּרֵי חָמֵץ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. וְכָל זֶה לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּדִיעֲבַד (פג) אַף אִם לֹא הִגְעִילָן וּמָלַח בָּהֶן בָּשָׂר בְּפֶסַח, מֻתָּר לֶאֱכֹל הַבָּשָׂר אֲפִלּוּ אִם (פד) יָדוּעַ לוֹ שֶׁנִּבְלַע חָמֵץ בַּסַּלִּים עַל יְדֵי מְלִיחָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין הַמֶּלַח מַפְלִיט מַה שֶּׁבָּלוּעַ בְּתוֹךְ הַכְּלִי: (סב) **אוֹ לִקְנוֹת חֲדָשִׁים.** פֵּרוּשׁ, אִם (פה) אִי אֶפְשָׁר לְהַגְעִילָן לְפִי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן גֻּמּוֹת: **יא** (סג) **שֶׁמְּטַגְּנִין בָּהּ וְכוּ׳.** דְּדַוְקָא בַּתַּנּוּר שֶׁנֶּאֱפָה בּוֹ הֶחָמֵץ בְּלִי מַשְׁקֶה צָרִיךְ לִבּוּן, אֲבָל לֹא הַמַּחֲבַת, דְּלֹא חָיְשִׁינַן שֶׁמָּא נִתְיַבֵּשׁ הַשֶּׁמֶן וְהֶחָמֵץ נֶאֱפָה בְּלֹא מַשְׁקֶה, אֶלָּא אֲפִלּוּ אִם נִשְׂרַף וְנִדְבַּק לְדֹפֶן הַמַּחֲבַת, (פו) עֲדַיִן יֵשׁ לַחְלוּחִית מַשְׁקֶה שָׁם. וְכֵן הַדִּין בִּקְדֵרָה שֶׁל מַתֶּכֶת שֶׁמְּבַשְּׁלִין בָּהּ, אַף שֶׁנִּדְבָּק לִפְעָמִים לְדָפְנֵי הַקְּדֵרָה: (סד) **שֶׁיּוֹצְקִין בָּהּ שֶׁמֶן.** וְהוּא הַדִּין (פז) שֻׁמָּן. (פח) וְיֵשׁ שֶׁרָצוּ לוֹמַר דְּשֻׁמָּן אֵינוֹ בִּכְלַל מַשְׁקֶה וּכְגוּפָא דְּבִשְׂרָא הוּא, וְנֶחְשָׁב תַּשְׁמִישׁוֹ עַל יְדֵי אוּר, אֲבָל מִלְּשׁוֹן הַפּוֹסְקִים לֹא מַשְׁמַע כֵּן: (סה) **מַתֶּרֶת בְּהַגְעָלָה.** הַטַּעַם כַּנַּ״ל, שֶׁהֲרֵי אוֹפִין בּוֹ עִם מַשְׁקֶה, מַה לִּי שֶׁמֶן אוֹ מַיִם. (פט) אֲבָל הָאַגָּנוֹת שֶׁאוֹפִין בּוֹ עוּגוֹת בְּעַיִן, (ע) אַף שֶׁמּוֹשְׁחִין תַּחְתָּיו בְּשֻׁמָּן אוֹ שֶׁמֶן אוֹ חֶמְאָה (כְּגוֹן פּוּרִימְ״ש שֶׁאוֹפִין בּוֹ טָארְטִי״ן או בֶּעקִי״ן קוּכֶע״ן), צְרִיכִין לִבּוּן מִדִּינָא. וְכֵן הַסְקָאוְוָרָאדֶע״ס שֶׁפְּעָמִים מְחַמִּין בָּהֶן סַבִּין לְחוֹלָה, (עא) צְרִיכִין לִבּוּן מִדִּינָא: (סו) **וְיֵשׁ מַחְמִירִין לְלַבֵּן הַמַּחֲבַת.** דְּלִפְעָמִים נִתְיַבֵּשׁ הַשֻּׁמָּן וְהָעִסָּה נֶאֱפֵית בְּעַיִן עַל הַמַּחֲבַת: (סז) **מִיהוּ סַגִּי לֵיהּ וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, מִדִּינָא. ב]וּבִפְרִי חָדָשׁ מְצַדֵּד דְּמִדִּינָא צָרִיךְ לִבּוּן, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מותרת): **יב** (סח) **כָּל הַכֵּלִים וְכוּ׳.** מִשּׁוּם שֶׁכְּשֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ חָמֵץ בְּגוּף הַכְּלִי בְּחַמִּין, אָמְרִינַן דְּהוֹלִיךְ הַבְּלִיעָה בְּכֻלּוֹ, אָכֵן מִשּׁוּם טַעַם זֶה לְבַד לֹא הָיָה שַׁיָּךְ דִּין זֶה אֶלָּא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(פא) פְּרִי חָדָשׁ: (פב) חֹק יַעֲקֹב (ס״ק לז): (פג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״כ) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (פד) פְּרִי מְגָדִים (משׁ״ז ס״ק טו) וְהַגְּרַ״ז (סל״ה): (פה) חֹק יַעֲקֹב (שם): **יא** (פו) הָרֹא״ש (פ״ב סי׳ ז): (פז) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כא) וְהַגְּרַ״ז (סל״ו) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכה ס״ה): (פח) כֵּן רָצָה הַפְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק כא) לוֹמַר. וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ ׳אֲבָל מִלְּשׁוֹן הַפּוֹסְקִים׳, הַיְינוּ מִלְּשׁוֹן אֲבִי הָעֶזְרִי (סי׳ תסד) הַמּוּבָא בַּבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומחבת) וּבְהַגָּהַת הַמַּיְמוֹנִי (פ״ה הכ״ג אות א), וּמַה שֶּׁדָּחָה הַפְּרִי מְגָדִים (משׁ״ז ס״ק טז) אֵין בּוֹ שׁוּם בֵּאוּר, וְכֵן מִתְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א (ח״א) סִימָן תק״ב מוּכָח דִּלְדַעַת הַמַּתִּירִין שֻׁמָּן וְשֶׁמֶן שָׁוֶה: (פט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כא) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ע) פְּרִי חָדָשׁ וּפְרִי מְגָדִים (משׁ״ז ס״ק טז) וְהַחַיֵּי אָדָם (כלל קכה ס״ו): (עא) לְשׁוֹן חַיֵּי אָדָם (שם), **וְהַיְנוּ אַלִּיבָּא דְּפוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּאָזְלִינַן אַף בָּתַר מִעוּט תַּשְׁמִישָׁן:**

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סל״ז) כתב שילבן אותו מקום באור או ישים עליו גחלים עד שאם יגע אדם בצד החיצון כנגד אותו מקום יהיה היד סולדת בו. **ב]** ובשו״ע הרב (סל״ז) כתב: ולענין הלכה במחבת הבלוע משאר איסורין יש להחמיר לכתחילה שצריך ליבון, אבל מחבת הבלוע מחמץ יש להקל שדי בהגעלה, שהרי יש אומרים שכל הכלים אפילו תשמישן ע״י האור בלבד די להם בהגעלה לפסח.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah